

TEMAT WARSZTATU: Kiedy przychodzi kryzys. Porozmawiajmy o wojnach, katastrofach naturalnych i pomocy humanitarnej.

AUTOR/KA: Małgorzata Zalewska

KOREKTA MERYTORYCZNA: Wioleta Hutniczak/Łukasz Bartosik

CELE:

Osoba ucząca się wie, umie, rozumie:

- Wie co to: wojna, pokój, konflikt zbrojny, katastrofa naturalna, kryzys humanitarny,
- Zna wybrane skutki i przyczyny konfliktów,
- Rozumie, że podczas wojny lub katastrofy naturalnej, osoby nimi dotknięte są w szczególnej potrzebie i należy im pomóc,
- Rozumie, że konflikty zbrojne występują w wielu miejscach na świecie i wywołują cierpienie wielu ludzi,
- Wie, że Syria i Ukraina są objęte konfliktem,
- Wie, że Nepal był dotknięty katastrofą naturalną.

HASŁA TEMATYCZNE: Wojna, pokój, katastrofa naturalna, kryzys humanitarny,

POZIOM EDUKACYJNY (WIEK OSÓB UCZĄCYCH SIĘ): Rekomendujemy poprowadzenie warsztatu w grupie wiekowej 9-13 lat.

PODSTAWOWE INFORMACJE NA TEMAT WARSZTATU MOŻNA ZNALEŹĆ:

Kryzysy humanitarne i pomoc humanitarna w pigułce, pod. red. Olga Mielnikiewicz

[w:] https://www.pah.org.pl/app/uploads/2017/06/2017_dlaszkol_kampania_pomochumanitarna_publicacja_kryzysy_i_pomoc.pdf

Pomoc Humanitarna – materiały z edukacji globalnej, pod. red. Magda Bodzan, Olga Mielnikiewicz, Katarzyna Górską

[w:] https://www.pah.org.pl/app/uploads/2017/06/2017_dlaszkol_pomoc_humanitarna.pdf

Jak mówić o większości świata. Rzetelna edukacja o krajach globalnego Południa, pod. red. Marcin Wojtalik

[w:] <https://www.pah.org.pl/dokumenty/#materiały-edukacyjne>

Materiał edukacyjny Polskiej Akcji Humanitarnej

CO TRZEBA PRZYGOTOWAĆ PRZED ROZPOCZĘCIEM WARSZTATU:

Przewietrz salę, ustaw krzesła w kręgu lub poproś OU o zajęcie miejsca na podłodze, przygotuj kartki z pytaniami do poszczególnych modułów, przygotuj mapę świata/globus, przygotuj rzutnik i komputer do odtworzenia filmów, załaduj lub ściągnij odpowiednio wcześniej materiały filmowe, przygotuj Kolorowanki PAH oraz kredki i mazaki

CZAS: 2 x 45 min

Uwaga! Przed przeprowadzeniem tego warsztatu zapoznaj się animacją http://bit.ly/animacja_jak_mowic oraz z publikacją „Jak mówić o większości świata. Rzetelna edukacja o krajach globalnego Południa” dostępną na stronie: www.pah.org.pl/dokumenty/#materialy-edukacyjne. Jeżeli jest taka możliwość, zawieś w sali polityczną mapę świata.

Scenariusz może być modyfikowany przez osobą prowadzącą. Należy jednak pamiętać, aby postawione cele były zrealizowane a przekazy zgodne z wartościami edukacji globalnej i Kodeksem ds. obrazów i przesłań dot. krajów globalnego południa. – więcej informacji w publikacji powyżej.

UŻYTE SKRÓTY:

OP – osoba prowadząca

OU – osoby uczące się

Czas	Cel metody	Opis metody	Potrzebne materiały (np. flipczart, link do filmu, załącznik nr...)	Uwagi i warianty ćwiczenia Na co należy zwrócić uwagę?
5 min	Wprowadzenie Cel:	OP (osoba prowadząca) zapowiada, że podczas zajęć będziemy rozmawiali o wojnie, pokoju na świecie, katastrofach naturalnych i pomocy		

	Wprowadzenie do tematu lekcji	<p>humanitarnej.</p> <p>OP zadaje pytanie OU (osobom uczącym się) i prosi tylko o odpowiedź w formie tak lub nie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Czy słyszeliście kiedyś o tym czym jest wojna? • Czy wiecie czym jest pokój? • Czy wiecie czym jest katastrofa naturalna? • Czy słyszeliście kiedyś o pomocy humanitarnej? <p>OP tłumaczy OU, że dziś dowiemy się czym są wymienione wcześniej pojęcia i porozmawiamy o nich.</p>		
10 min	<p>Wojna</p> <p>Cel:</p> <p>OU wie czym jest wojna</p>	<p>Wojna</p> <p>OP zachęca OU do rozważań dotyczących wojny na świecie</p> <p>OU siedzą w kręgu. Na podłodze leżą kartki z pytaniami, tekstem do dołu. Chętna OU losuje kartkę z pytaniem i próbuje znaleźć odpowiedź. Do rozważań mogą włączać się pozostałe osoby z klasy. Podobnie postępujemy z pozostałymi pytaniami. OP może także przygotować własne pytania lub skorzystać z podanych propozycji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Czym jest wojna? 	<p>Wojna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kartki z pytaniami (przygotuj je wcześniej) • Materiał dodatkowy dla OP: Zapoznaj się z rozdziałem skutki kryzysów humanitarnych (s. 15) <p>www.pah.org.pl/app/uploads/2017/06/2017_dlaszkol_pomoc_humanitarna.pdf</p> <p>Materiały dodatkowe:</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> • Kiedy jest wojna? • Na czym wojna polega? • Skąd się biorą wojny? • Co wojna zmienia w życiu każdego człowieka? • Jakie są konsekwencje, skutki wojny? • Czy w wojnie są wygrani i przegrani? • A może w wojnie są sami przegrani? • Czy wojna może popsuć dzieciństwo? • Jak może wyglądać codzienne życie podczas wojny? • Jak zmienia się życie ludzi podczas wojny? • Czego podczas wojny ludziom może brakować? (ubrań, jedzenia, schronienia, bliskich, bezpieczeństwa). • Czy znacie kogoś, kto przeżył wojnę? • Czy ktoś opowiadał Wam o wojnie? • Czy znacie jakieś wojny, które były w przeszłości? 	<p>film z krakowskiego przedszkola z odpowiedziami na pytanie „Czym jest wojna?”</p> <p>https://www.facebook.com/PolskaAkcjaHumanitarna/videos/10152233602605308/</p> <p>Tekst Wojciecha Eichelbergera – psychologa i psychoterapeuty o tym jak rozmawiać z dzieckiem o wojnie „Mamo, Tato, co to jest wojna?” - http://miastodzieci.pl/czytelnia/mamo-tato-co-to-jest-wojna/</p>	
10 min	<p>Katastrofa naturalna</p> <p>Cele:</p> <p>OU wie czym jest katastrofa naturalna</p>	<p>Katastrofa naturalna</p> <p>OU siedzą w kręgu. Na podłodze leżą kartki z pytaniami, tekstem do dołu. Chętna OU losuje kartkę z pytaniem i próbuje znaleźć odpowiedź. Do rozważań mogą włączać się pozostałe osoby z klasy. Podobnie postępujemy z pozostałymi pytaniami. OP może także</p>	<p>Katastrofa naturalna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kartki z pytaniami (przygotuj je wcześniej) 	<p>Katastrofa naturalna</p>

		<p>przygotować własne pytania lub skorzystać z podanych propozycji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Co to jest katastrofa naturalna? • Kiedy występuje katastrofa naturalna? • Czy mamy wpływ na występowanie katastrofy naturalnej? • Dlaczego występują katastrofy naturalne? • Kiedy można mówić o katastrofie naturalnej? <p>(Możliwe odpowiedzi: - powódź, susza, trzęsienie ziemi, tsunami, trąba powietrzna, wybuch wulkanu, itp.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gdzie występują katastrofy naturalne? • Jak możemy się uchronić przed katastrofami naturalnymi? • Czy w Polsce występują katastrofy naturalne? 		
5 min	<p>Emocje</p> <p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OU rozróżnia emocje, które towarzyszą ludziom dotkniętym kryzysami humanitarnymi 	<p>Emocje</p> <p>OP dzieli OU w pary (np. odliczanie 1-2) i prosi by zastanowili się, jakie emocje mogą towarzyszyć ludziom podczas wojny lub podczas katastrofy naturalnej. OU próbują znaleźć odpowiedź na pytania: Co ludzie czują podczas wojny, katastrofy naturalnej? - strach, tęsknota, złość, agresja, gniew, bezsilność, smutek</p>	Emocje	<p>Emocje</p> <p>Ćwiczenie można przeprowadzić w formie dramy. OP prosi OU, żeby zaprezentowały emocje o której mówią również za pomocą pozycji ciała.</p>

<p>5 min</p>	<p>Mapa</p> <p>Cele:</p>	<p>Mapa</p> <p>OP pokazuje OU mapę świata i zadaje pytanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Czy teraz współcześnie gdzieś na świecie jest wojna? • Czy występują konflikty zbrojne na świecie? • Czy znacie miejsca na świecie, w których toczą się wojny? • Czy znacie miejsca, w których ludzie doświadczyli katastrofy naturalnej? <p>OP wskazuje na mapie państwa, w których ludzie znajdują się w trudnej sytuacji na skutek wojny czy katastrofy naturalnej: Syria, Ukraina, Nepal</p>	<p>Mapa</p> <p>Mapa polityczna świata lub globus</p>	<p>Mapa</p>
<p>10 min</p>	<p>Pomoc humanitarna</p> <p>Cele:</p> <p>OU wie czym jest pomoc humanitarna</p>	<p>Pomoc humanitarna</p> <p>OP zadaje OU pytanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czy wiesz, co to jest pomoc humanitarna? W jakich sytuacjach jest udzielana? Kto jej udziela? <p>OP podsumowuje odpowiedzi i klaruje czym jest pomoc humanitarna oraz wyświetla filmu PAH</p> <p>Pomoc humanitarna to pomoc osobom, które są poszkodowane na skutek kataklizmów naturalnych czy</p>	<p>Film o pomocy w Nepalu</p> <p>www.youtube.com/watch?v=zll-N7Y3F2w&</p> <p>Syria:</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=cCs7KVRKR_Q</p> <p>Ukraina:</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v</p>	

		<p>konfliktów zbrojnych.</p> <p>Głównym celem udzielania pomocy humanitarnej jest zaspokajanie najbardziej podstawowych potrzeb, takich jak: pomoc medyczna, zapewnienie żywności, wody, schronienia czy wsparcia psychologicznego.</p> <p>Kolejne działania to odbudowa zniszczeń, zahamowanie rozprzestrzeniania się chorób, które są wynikiem kataklizmu i powrotu do normalnego życia.</p> <p>Do działań tego typu można zaliczyć m.in. zapewnienie stałych dostaw wody i pożywienia oraz odbudowę domów, szkół, sanitariatów, przywrócenie komunikacji i opieki medycznej. Pamiętaj, aby zwrócić uwagę, że często pomoc humanitarną udzielają osoby z tego samego kraju, którego dotknęła katastrofa/wojna. To one zwykle najlepiej znają daną rzeczywistość.</p> <p>Przed udzieleniem jakiegokolwiek pomocy potrzebne jest zbadanie potrzeb – upewnienie się, że pomoc, którą chcemy udzielić jest potrzebna.</p> <p>Warto wskazać też na sytuacje z Polski, gdy otrzymywaliśmy pomoc humanitarną (np.. podczas powodzi)</p>	=j4zi5FFGUJk	
5 min	Przerwa	Przerwa	Przerwa	Przerwa

<p>35 min</p>	<p>Pokolorujmy Świat Cele:</p> <p>OU wie, że wojna i katastrofa naturalna to nie tylko obrazki w telewizji – że te wydarzenia zmieniają codzienne życie ludzi.</p> <p>Ponadto, wie, że naszym obowiązkiem jest pomagać w takich sytuacjach i wyrażać solidarność z osobami uszkodzonymi</p>	<p>Pokolorujmy Świat</p> <p>OU kolorują plakaty w grupach, a następnie je prezentują. Podczas kolorowania warto wrócić do treści omawianych podczas zajęć. Zapytać się o to co przedstawiają poszczególne plakaty i jak OU rozumieją hasła na nich zawarte.</p> <p>Wojna powoduje, że ze świata znikają kolory i staje się czarno-biały. Pokolorujmy go zatem i sprawmy, żeby znów stał się barwny. Osoba prowadząca rozdaje dzieciom plakaty PAH, które mają posłużyć do kolorowania.</p> <p>Idea kolorowanek wzięła się od dwóch wydarzeń, które miały miejsce w Toruniu i Krakowie. To właśnie tam PAH angażował przechodniów do włączenia się do pokolorowania 4 wielkich obrazów symbolizujących rzeczywistość w trakcie konfliktu zbrojnego lub katastrofy naturalnej. Filmy z tych wydarzeń można zobaczyć online i mogą one stanowić urozmaicenie tej części zajęć oraz pretekst do rozmowy jak można angażować innych do pomagania? Co decyduje, że się angażujemy?</p> <p>Kraków: https://www.youtube.com/watch?v=TEv2NEAxET0</p> <p>Toruń: https://www.youtube.com/watch?v=P8ISKcW0tx8</p>	<p>Pokolorujmy Świat</p> <p>Kolorowanki PAH, http://bit.ly/kolorowankiPAH</p>	<p>Pokolorujmy Świat</p>
---------------	---	---	--	--------------------------

5 min	Zakończenie: Cele: Podsumowanie warsztatu	<p>OP przeprowadza pogadankę na zakończenie. Mówmy szczerze, że to ludzie i ich wybory stoją za wojnami ale od nas także wiele zależy. Swoim działaniem możemy zmieniać świat na lepsze. Ważne jest, że w takich momentach ludzie sobie pomagają. Karmią głodnych, ubierają zmarzniętych, oddają krew, Warto podkreślić, że istnieje dobro i często widać to także wtedy, kiedy wydarzy się coś złego.</p> <p>OP prosi, aby każdy napisał na kartce 1 rzecz, którą chciałby powiedzieć kolegom/koleżankom lub rodzicom po tych zajęciach.</p>		

ZAŁĄCZNIKI:

Załącznik nr 1 - kolorowanki PAH : <http://bit.ly/kolorowankiPAH>

ŹRÓDŁA I MATERIAŁY DODATKOWE